

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 42. szám
1990. február 19., hétfő

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ara: 4,30 forint

Katonák a huzatban

Ideiglenesen beengedett tudósítónk jelentése — Kudarcc után felfüggesztés — A lyukas lavór titka

Szombati lapunk szerkesztője — ugyanezen a helyen — fenyegetettség nélküli, kellemes hétvégét kívánt a beköszöntőjében. A mai szám bevezetőjében illő hát megkérdeznünk: sikerült-e mindannyiunknak tervük szerint eltölteniük a pihenőnapokat. Reméljük, mindenre futotta idejükből, kedvükből. Mai lapunkkal még ezt a hétvégi lazítást szeretnénk megnyújtani — sokféle olvasnivalót kínálva. Végre, ehhez is maradt már hétvégi stábunknak energiája — már tudniillik, hogy ne eseményről eseményre rohanganj, hanem ráérősen elbeszélgesen érdekes, tevékeny emberekkel, s őket hozza közelebb az olvasóhoz. (A nagyvilág politikai forrpointjait még így sem tudjuk kikerülni persze — de ma ezekből szűkebb a kínálatunk.)

Pálty Katalin

A béketanács kilép

Az Országos Béketanács szombaton Budapesten megtartott választmányi ülése úgy határozott, hogy az OBT felfüggeszti a béke-világtanácsbeli tagságát, mert ez a nemzetközi szervezet a Gorbacsov előtti időszakot képviseli ma is. A vitában egyesek azonnali szakítást akartak, hivatkozva arra, hogy a többszöri magyar kezdeményezés — így például az elmúlt heti athéni is — kudarcot vallott a harcok anti-imperialista politikát képviselő országok mozgalmaival szemben. Mások megfontoltabb javaslatot tettek. A választmány tagjai végül két tartózkodással úgy döntöttek, hogy felfüggesztik az OBT béke-világtanácsbeli tagságát, és felhatalmazzák az el-

nökséget a további lépésekre. Barabás Miklós főtitkár az ülésen rámutatott, hogy az OBT a választásokon önálló jelölteket nem állít, és egyetlen koalícióhoz sem csatlakozik. A mozgalom számára sem közömbös viszont az első szabad választások eredménye, mert olyan békés átmenetben érdekelt, amelynek eredményeként az újlampolgárok nem kerülhetnek az egyik kiszolgáltatottságból egy másik fajta alávetettségbe. Az OBT szerint a kölcsönös tisztelet, valamint az erőszak kizárása nélkül nem lehetséges a választások európai szellemű megtartása, ezért az OBT etikai kódex szövegének elfogadásával és kinyomtatásával kíván hozzájárulni a választások sikeréhez.

Piknik a város szélén — háttérzenével

Ideiglenesen, négy órán át tartózkodtam több mint fél- ezer kíváncsiskodóval együtt az óthalmi szovjet laktanya területén. A huzatos, tavaszi idő, a lépteny nyomon felszolgált tea, s a szendvicsek valódi piknikhangulatot teremtettek. A szülei vigyázó tekintete, s a szovjet sorkatonák segítő keze vezette kissrácok rövid időre játszótérre varázsolták az alakulótér környékét, a marcona vasszörnyetek tankmászókká szelídültek.

A katonaviselt apák, nagyapák leplezetlen érdeklődéssel forgatták, mustrálták a gyilkolás és politikai érdekvédelem válogatott kézfegyvereit. A jelenvolt lányok, asszonyok is bőven találtak néznievalót, a jobbára szovjet háborús filmekből ismert éles, doni kozákarokat éppúgy megcsodálhatták, mint a délceg, arisztokrata külsejű, ragyogó kék szemű ifjú tiszteket.

Az eddig gondosan, s szigorúan vigyázott látnivalók mellé a szervezők háttérzenéről is gondoskodtak: megszűnt a harsogó rezesbanda, komolyabb és könnyebb dallamokat egyaránt játszott a laktanya tánc- és kamarazenekara.

Az étkezdeben akár potyára is tömhettem volna magam, mikor a legénység mindennapi kenyereit kóstoltam pácolt heringszeletek kíséretében. Hogy a málnaszörp miért langyos, s miért nem málna ízű, azt nem tudtam meg... Vendéglátóinkat ezúttal nem kívántam kellemtelen kérdésekkel terhelni.

A glasznosztly huzatában bejártam a rendezett, ragyogó tisztaságú hálókat, bekukantottam a Lenin-szobába, ahol a színes tévén — úgy

hírlík — a Sky-t is nézhetik az egyébként 40 szovjetunióbeli nyelven beszélő katonák. A parancsszavak persze mind orosz nyelven visszahangoznak az objektum magas betonkerítései között. Talán az sem meglepő, hogy szép számú magyar ajkú kárpátaljai közlegény teljesít itt szolgálatot.

A rögtönzött büfében serénykedő mosolygós tisztnek kedves, halk szavakkal esetelték hazánk iránti szeretetüket, de amikor a könyvtáros-könyvtáros hölgytől Szolzenyicin kötetét felől érdeklődtem, szűkszavúan csak ennyit mondott: — Nyema. A napilapokat vi-

szont — ha csak az időjárás közbe nem szól — egy-két nap késéssel kapják légitáncban, szinte minden köztársaságból.

A parancsnoki szobában Gorbacsov és Lenin fürkésztek egymás tekintetét, miközben a déli hadseregcsoporthoz politikai tisztjével magánemberként próbáltam beszélgetni. Őt a magyar reform sajtóstruktúrája érdekeltte, s az, hogy mit gondolok én a szovjet hadsereg magyarországi tartózkodásáról. Válaszaimat nagyon diplomatikusnak találta, s mi tagadás, tőle sem tudtam meg érdemben semmi újat.

lányalásban vannak a kormánytal; talán márciusban folytatják a kivonulást, melynek üteme technikai és szervezési kérdés elsősorban...

Másutt egy fiatal magyar katonatiszt, mint civil látogató, a kijárat közelében arra biztatta a laktanya parancsnokát, maradjanak még, számára a politikai stabilitást garantálja jelenlétük. Mások viszont ellenkező véleményüknek adtak hangot, azon tanakodva, vajon miként lehetne majdan új életet lehelni e falak közé...

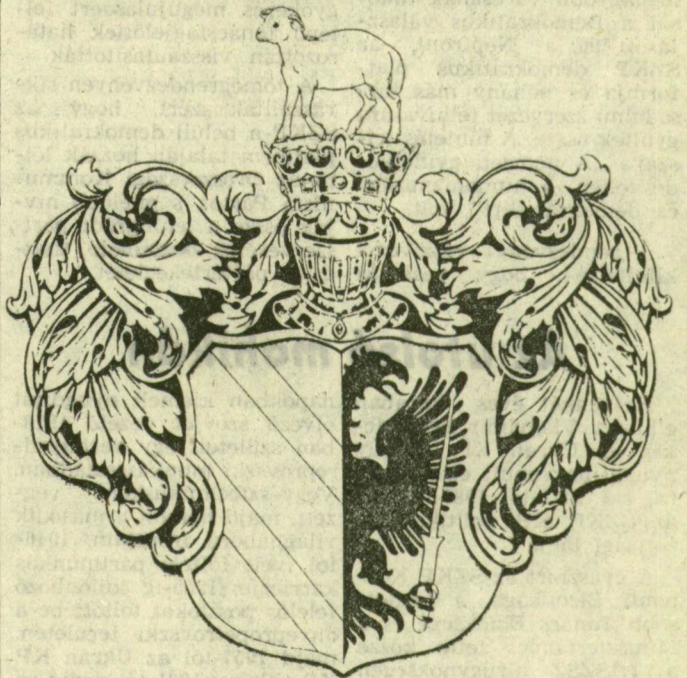
Varga Iván

Somogyi Károlyné felvételei

Városatyák „turpissága”

Felékesítve és megnemesítve...

Szeged régi-új címerét a múlt héten fogadták el a városatyák...

Hosszas társadalmi vita után — melyben Szeged polgárai is véleménynyilvánítottak — úgy döntött az elmúlt héten a városi tanács, hogy a jövőben visszaállítja a város ősi címerét. Azt a jelképet, amellyel 1719. május 21-én III. Károly király megerősítette Szeged szabad királyi város kiváltságait. Az annak idején készült latin nyelvű, díszes, vörös bársonyba kötött dokumentumban említi meg az uralkodó „régii címerüket, mellyel annak előtte a régen boldogult magyar királyok felékesítették és megnemesítették őket, s mely általuk az 1200. év óta használtott.”

A címeren nem az újítás véle belelapozva a következőket olvashatjuk: „függébbi a címer, annál jobb — adta meg az alaphangot annak idején a szegedi címer- vitához Kristó Gyula történelemszakkönyv szerzője. Nos, az ünneprontás minden szándéka nélkül, be kell ismernünk, Szeged címerét „kegyes csalással” tudták csak kicsikarni az egykori városatyák az uralkodótól. Szeged első, királyi kiváltságokat jelentő címeres pecsétjét 1469-ig vezetett vissza a heraldika, a címer- tan: ez egy pajzson kiterjesztett szárnyú sas lábával a pajzson fekvő katonai rácsos nyílt sisak, melyen a korona fölött álló, fehér bárnyú ábrázoló fejedelmi ékítmény van. Oromzatáról pedig — vagyis a sisak csücsaról — eminnen fehér és vörös, amonnan sárga és kék foszlányoktól illoen és díszesen kikerekítve, amint mindezek jelen kegyes oklevelünk kezdetén világosan láthatók...”

Az idők folyamán néhány apró változás került a szegedi barokk keretes nagycímerre. Egy biztos, a jövőben a városatyák döntése értelmében, ezt a címerformát, csak az önkormányzati szervek és a várost külföldön képviselő intézmények használhatják. Szigorú szabály védi Szeged címerét, még a kis címer használatához is engedélyt kell kérniük a város vállalatainak. Ezen persze aligha kell csodálkoznunk. Már Werbőczy István felsorolja hírhedt Hármaskönyvében, hogy kik rendelkezhetnek közhíttal pecséttel: „a városoknak és a mezővárosoknak is vannak a királyoktól és fejedelmektől nyert hiteles pecsétjeik, melyeknek az előttük fennforgó és közöttük felmerülő tárgyakra és dolgokra néve teljes erejük van...”

Hogyan fest a város korábbi címere? A kiváltságle-

R. G.